

รายงานสถานการณ์/โอกาสในการส่งเสริมการค้าเงินธุรกิจ在不同ประเทศ - วิกฤติยุโรปใหม่

สศต.เบอร์ลิน

วิกฤติยุโรปใหม่

ในเวลาี่ รมว. คลังเยอรมันสังกัดพรรค SPD - Sozialdemokratische Partei Deutschlands (พรรคสังคมนิยมเพื่อประชาธิปไตยประเทศเยอรมนี) นาย Olaf Scholz ไม่ได้เพียงแต่ที่จะต้องช่วยเหลือเศรษฐกิจของประเทศเท่านั้น แต่ยังต้องรักษาฐานเสียงของตัวเองไปพร้อมกันด้วย ในขณะที่ นาย Scholz ในฐานะรมว.คลัง มีหน้าที่รับผิดชอบจะสื่อสารกับรมว.คลัง ประเทศอื่นๆ ในกลุ่ม G7 และเพื่อร่วมงานในสหภาพยุโรป (EU) จนทำให้เขาต้องมียาแก้ไอ “Bronchicum Elixir” ขวดเล็กๆ ติดตัวอยู่เสมอๆ และบนโต๊ะ ก็จะมียามแก้ไอ Ricola รส “สมุนไพรจากสวิสเซอร์แลนด์” กล่องน้อย ตั้งอยู่อีกด้วย เพื่อที่เขาจะสามารถหยิบมากินได้อย่างรวดเร็ว โดยนาย Scholz ป่วยเป็นไข้หวัดมาหลายวันแล้ว แต่เขาก็ยังต้องทำงานต่อไป โดยช่วงก่อนที่จะนำแผนเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจาก Covid-19 ออกมานำเสนอให้กับสื่อมวลชนรับทราบก็หมดยาแก้ไอไปหลายขวด ซึ่งแน่นอนการใช้ชีวิตของนาย Scholz ในช่วงนี้ ไม่ได้ดีต่อสุขภาพของเขาเลย

ในเวลาี่ วิกฤติ Covid-19 ที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเยอรมนี เสี่ยงสูญญ ไม่เพียงแต่ทำให้นาย Scholz ต้องหนักใจ แต่ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้านแถบยุโรปใต้เอง ก็สร้างปัญหาปวดสมองให้กับนาย Scholz เช่นกัน เพราะวิกฤติ Covid-19 ทำให้วิกฤติเศรษฐกิจของประเทศหนักขึ้นไปอีก ซึ่งมีแนวโน้มที่จะหนักกว่าวิกฤติค่าเงินยูโรเมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลของสถาบันเพื่อการวิจัยทางเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยมิวนิค (Ifo – Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München) แจ้งว่า การที่รัฐบังคับให้ปิดการค้าเงินธุรกิจ จะทำให้ในปีนี้ ในกรณีที่แย่มากที่สุด เป็นไปได้ประเทศสูญเสียประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจลง ถึงร้อยละ 20 เลยก็ได้ แต่ก็หมายความว่า ประเทศในแถบยุโรปใต้ ที่เศรษฐกิจของประเทศแย่อยู่แล้ว อาจจะต้องประสบปัญหาที่หนักขึ้นไปอีกแน่นอน เช่น อิตาลี ที่ในช่วง

หลายปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจของประเทศมีการขยายตัวขึ้นเพียงเล็กน้อย แถมยังนั่งทับหนักก่อนใหญ่กว่า 2.4 พันล้าน อยู่อีกด้วย หรือคิดเป็นร้อยละ 130 ของประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจของประเทศเลยที่เดียว ในส่วนประเทศสเปน ระยะเวลา 12 ปี หลังจากที่ฟองสบู่อสังหาริมทรัพย์ในประเทศแตกลง ประเทศก็ยังคงต่อสู้กับปัญหาการตกงาน ที่ตัวเลขผู้ตกงานในประเทศ ยังอยู่ที่ร้อยละ 13 ซึ่งเป็นประชากรวัยรุ่น กว่าร้อยละ 30 เลยทีเดียว หรือประเทศกรีกเอง ที่เป็นประเทศปัญหาหลักที่ทำให้วิกฤติค่าเงินยูโรเริ่มต้นขึ้น จำนวนหนี้ของประเทศเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ อยู่สูงถึงร้อยละ 175 แม้ว่าจะได้รับการยกเลิกหนี้ หลายต่อหลายครั้งแล้วก็ตาม อัตราหนี้สาธารณะของประเทศก็ยังคงสูงที่สุดในสหภาพยุโรป อยู่ดี ถ้าวิกฤติ Covid-19 ยังยืดเยื้อออกไปเป็นหลายเดือน ประเทศเหล่านี้ก็คงจะไม่มีกำลังนำตัวเอง ออกมาจากวิกฤติได้เองแน่นอน โดย 8 ปีหลังจาก ที่สหภาพยุโรป ได้ประสบกับวิกฤติการเงินยูโร ในวันนี้ ความเป็นไปได้ที่จะทำให้เกิดการสั่นคลอนในกลุ่มประเทศที่ใช้เงินยูโร (Euro Zone) เกิดขึ้นได้อีกครั้ง โดยในครั้งนั้น ตำแหน่งประธานธนาคารกลางยุโรป (ECB) ที่นาย Mario Draghi เพิ่งได้เข้ามารับหมาดๆ โดยกล้าที่จะจัดการกับปัญหาที่เรียกว่า แบบนอกรีตจนทำให้ Euro Zone สามารถผ่านพ้นวิกฤติค่าเงินยูโรมาได้แบบเฉียดฉิว นั่นเอง

อำนาจของ ECB ในเวลานี้

ในเวลานี้ เป็นหน้าที่ของผู้สืบทอดตำแหน่งของนาย Mario Draghi ได้แก่ นาง Christine Lagarde ชาวฝรั่งเศส จะเข้ามาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มาป้องกันไม่ให้เงินสกุลยูโร ต้องตกเป็นเหยื่อของนักเก็งกำไรที่ค่อยจะเข้ามาโจมตีประเทศสมาชิกใน Euro Zone ที่อ่อนแอ โดย ECB ได้ตัดสินใจที่จะใช้มาตรการฉุกเฉินเพื่อซื้อพันธบัตรในช่วงการระบาดของโรค (PEPP - Pandemic Emergency Purchase Programme) ที่มีมูลค่าสูงถึง 750 พันล้านยูโร หลังจากที่อัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรของประเทศอิตาลีระยะเวลา 10 ขยายตัวขึ้นร้อยละ 3 ภายใน 1 สัปดาห์ ซึ่งในเวลานี้ ECB ซื้อพันธบัตรต่างๆ รวมกับมาตรการเก่าที่จะสิ้นสุดลงในช่วงสิ้นปี 2020 เป็นมูลค่าสูงถึง 100 พันล้านยูโร ต่อเดือน โดยมาตรการในครั้งนี้ เป็นมาตรการพิเศษที่เปรียบเทียบกับมาตรการที่ นาย Draghi ได้กล่าวกับสื่อในกรุงลอนดอนเมื่อปี 2012 ว่า “Whatever it takes” ให้เกิดความเชื่อมั่นในสกุลเงินยูโร กลับมาอีกครั้ง โดยล่าสุด ECB ได้ขยายโครงการซื้อพันธบัตรออกไปอีก ซึ่งโดยปกติแล้ว จะไม่น่อนุญาต

ให้ ECB ซื้อพันธบัตรมากกว่า 1 ใน 3 พันธบัตรของประเทศนั้นๆ ในช่วงเวลาที่ออกสู่ตลาด แต่ในวันนี้ ECB ได้ยกเลิกข้อจำกัดนี้ออกไปก่อน และซื้อพันธบัตรรัฐบาลอิตาลี ไปแล้วถึง 370 พันล้านยูโร หรือร้อยละ 18 ของพันธบัตรรัฐบาลอิตาลีทั้งหมด โดย ECB ได้แจ้งว่า ยังไม่มีมาตรการที่จะหยุดซื้อเพื่อเตรียมตัวรองรับกรณีฉุกเฉิน

วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดจากวิกฤติการแพร่กระจายของเชื้อ Covid-19 ในครั้งนี้ ซึ่งความเศร้า และปัญหาหลักในกรณีวิกฤติ Covid-19 ก็คือ ประเทศที่มีปัญหาในกลุ่ม Euro Zone ได้รับผลกระทบหนักที่สุด โดยตัวเลขผู้ติดเชื้อในอิตาลี และสเปนนั้น อยู่สูงมาก และเพื่อที่จะหาทางหยุดการแพร่กระจายเชื้อ รัฐบาลอิตาลีก็สั่ง Shutdown ประเทศ และอนุญาตให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ เฉพาะกลุ่มสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นกับระบบของประเทศเท่านั้น ซึ่งการหยุดทุกอย่างในด้านเศรษฐกิจ ดำเนินมานานหลายสัปดาห์ และยังมีแนวโน้มที่จะสิ้นสุดลง เหตุนี้เอง ประเทศในแถบยุโรปใต้ มีความต้องการความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันจากยุโรปมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะด้านการช่วยเหลือด้านการเงิน อย่างที่รัฐบาลเยอรมัน ได้ร่วมโครงการต่างๆ สำหรับสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ ที่มีมูลค่ารวมกันมากถึง 1.2 ล้านล้านยูโร เพราะแน่นอน อิตาลี และสเปน ไม่มีวิธีการใด ที่จะหาเงินจำนวนมหาศาล เหมือนกับเยอรมนีได้เอง โดยปราศจากความช่วยเหลือ ทั้งนี้ หนี้สาธารณะของประเทศอิตาลี ที่มีระบบเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ของกลุ่มประเทศ Euro Zone อยู่สูงถึง 2.4 ล้านล้านยูโร หรือเกือบจะ 1 ใน 4 ของหนี้สาธารณะ กลุ่ม Euro Zone เลยทีเดียว แต่หนี้สาธารณะของประเทศสเปนเอง ก็ไม่ได้น้อยไปกว่ากันเลย ซึ่งทั้งอันดับ 3 และ 4 ด้านระบบเศรษฐกิจของกลุ่ม Euro Zone ไม่น่าจะสามารถรอดตัวได้ หากปราศจากการช่วยเหลือจากประเทศสมาชิกอื่นๆ

ประธานสถาบันเพื่อการวิจัยทางเศรษฐกิจ ของมหาวิทยาลัยมิวนิค (Ifo - Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München) นาย Clemens Fuest กล่าวว่า “ปัญหาหนี้สาธารณะของทั้ง 2 ประเทศ จะส่งผลเสียกับความน่าเชื่อถือในค่าเงินเกิดขึ้น ประเทศสมาชิกของ Euro Zone และ ECB ต้องรีบแสดงสัญญาณชัดเจน ให้เห็นว่ามี ความประสงค์ที่จะช่วยทั้ง 2 ประเทศ และหาทางยกหนี้ให้กับทั้ง 2 ประเทศด้วย จึงจะสามารถเรียกความเชื่อมั่นกลับมาได้” ประธานสถาบันเพื่อการวิจัยทางเศรษฐกิจ Bruegel นาย Guntraum Wolff ยังได้กล่าวว่า “ถึงเวลาแล้วที่จะใช้มาตรการพิเศษ เพราะอิตาลีระดมเงินจากตลาดทุนทรัพย์ได้ยากขึ้น กลุ่ม Euro Zone ต้องช่วยกันป้องกันกลุ่มนักเก็งกำไรที่จะเข้ามาโจมตีประเทศในแถบยุโรปใต้ อย่างเร็วที่สุด”

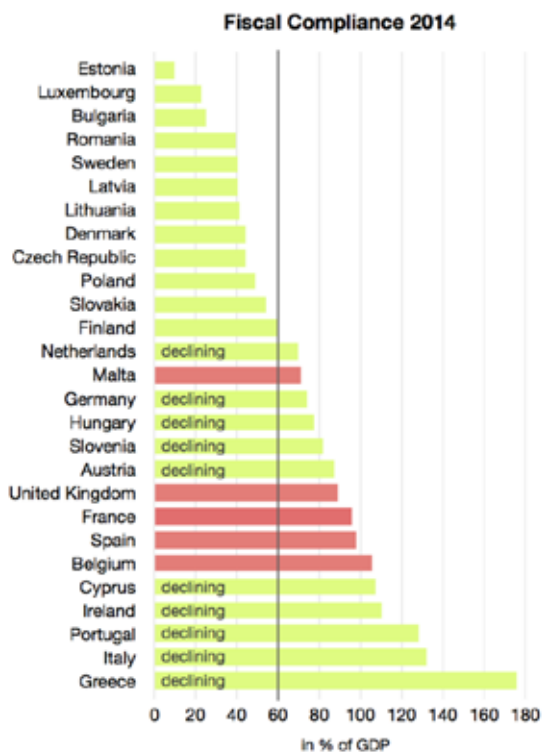
ความไม่ปรองดองกัน

ความเป็นจริงนั้น ไม่ได้ดำเนินไปเหมือนกับทฤษฎีที่เรียนกันในหนังสือ ในเวลานี้ แทบจะหาความปรองดองกันไม่ได้ กลุ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของประเทศในกลุ่ม Euro Zone ก็ไม่มีความลงตัว แต่ในที่สุด ก็สามารถตกลงที่จะระงับการบังคับใช้ออนุสัญญาด้านความมั่นคง และเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (SGP - Stability and Growth Pact) วกก่อนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของ Euro Zone โดยในอนุสัญญาดังกล่าว บังคับไม่ให้เกิดการขาดดุลของรัฐสูงกว่าร้อยละ 3 ของ GDP และหนี้สาธารณะไม่ให้สูงกว่าร้อยละ 60 ของ GDP ซึ่งในเวลานี้ ประเทศสมาชิก Euro Zone สามารถสร้างหนี้ได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงอนุสัญญาก่อนระยะเวลาหนึ่ง อย่างไรก็ตาม นโยบายนี้ก็ไม่ได้ทำให้ความเชื่อมั่นใน Euro

Zone กลับมาได้ ล่าสุด รมว.คลัง ก็สามารถตกลงหาทางช่วยเหลืออย่างเป็นทางการได้ จากที่มีการหารือกันหลายต่อหลายวัน โดยแพ็คเกจสนับสนุนด้านการเงินของ Euro Zone นี้ มีมูลค่ารวมกันสูงถึง 500 พันล้านยูโร แต่คำถามก็ยิ่งย้อนกลับมาอีกว่า ท้ายสุด ใครจะเป็นผู้แบกรับภาระหนี้นี้ จากการคำนวณในวันนี้ โครงการต่างๆ ที่นำมาช่วยเหลือ Euro Zone มีมูลค่ารวมกันถึงร้อยละ 13 ของ GDP ของ Euro Zone หรือมากกว่า 1.5 ล้านล้านยูโร ในเวลานี้ หนี้สาธารณะของกลุ่ม Euro Zone รวมกันมากกว่า 10 ล้านล้านยูโร และแน่นอนที่รัฐบาลต่างๆ จะไม่กล้าที่จะตัดสินใจอะไรเกินความจำเป็นไปอย่างแน่นอน

การหยุดนิ่งของบรัสเซลส์

ในช่วงปกติ ในใจกลางกรุงบรัสเซลส์ใกล้ๆ รัฐสภายุโรป ที่จะเต็มไปด้วยความวุ่นวาย แต่ในช่วงนี้ ก็เงียบสงบเป็นพิเศษ เพราะ ส.ส.ยุโรปส่วนใหญ่ในเวลานี้ จะทำงานอยู่ที่บ้าน ในประเทศต้นสังกัด และทำการออกคะแนนเสียงผ่านอีเมลเป็นหลัก ผู้บริหารประเทศ และสภารัฐมนตรี ก็ประชุมกัน Online ถึงแม้ว่าคณะกรรมการ ทั้ง 27 ท่าน จะยังคงมาทำงาน แต่ก็ไม่ได้เจอกันเป็นการส่วนตัว จะสื่อสารกันก็ผ่าน Video เป็นหลัก การเมืองในกรุงบรัสเซลส์ จะเรียกได้ว่า แทบจะหยุดอยู่กับที่ แม้ว่าเราจะประสบ

กับวิกฤติที่ใหญ่ที่สุดช่วงหลังสงครามก็ตาม เหมือนกับว่า วิกฤติ Covid-19 จะทำให้การตัดสินใจของรัฐสภายุโรป ชะงักไปในทันที ผู้บริหารประเทศสมาชิกทั้ง 27 คน ก็ได้พยายามทำทุกอย่าง เพื่อที่จะแก้ปัญหา และจัดการกับสิ่งที่ยังจัดการได้ไปก่อน เช่น ยังอนุญาตให้มิตรตรวจสอบที่ชายแดนแบบจำกัดเวลาสามารถทำได้อยู่ แต่ต้องให้การขนส่งสินค้าดำเนินไปได้โดยไม่มีปัญหา และต้องรีบยกเลิกการบังคับห้ามส่งออกสินค้าทางการแพทย์ด่วน และท้ายสุด ทางบรัสเซลส์ก็เห็นว่า ต้องหาทางแก้ปัญหาาร่วมกัน จะเป็นการดีที่สุด ไม่ใช่ประเทศใดประเทศหนึ่ง สร้างมาตรการที่แตกต่างกันขึ้นมา

อำนาจของรัฐสภายุโรป ในเวลานี้ ถูกสั่นคลอนเป็นพิเศษ จะเห็นได้จากการประชุมของรมว.คลัง Euro Zone ที่ผ่านมา กว่าที่พวกเขาจะสามารถตัดสินใจร่วมกันได้ ก็ใช้เวลานานมาก และท้ายสุดก็ไม่มี การสร้าง Corona Bonds ขึ้น ดังที่ทางประเทศทางยุโรปได้ โดยเฉพาะ อิตาลี สเปน และฝรั่งเศส ต้องการขึ้น เพราะถูกประเทศที่เน้นการค้าทางทะเล อย่าง เนเธอร์แลนด์ ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย และกลุ่มบอลติก ออกมาคัดค้านอย่างหนัก

เยอรมนี ในฐานะคนกลาง

ท้ายสุดก็ไม่มี การคลอด Corona Bonds ออกมา แต่มีการใช้มาตรการต่างๆ ในการช่วยเหลือประเทศในกลุ่ม Euro Zone แทน แต่มาตรการด้านการเงินนี้ ก็ทำให้รู้สึกถึงการแบ่งแยกใน Euro Zone มากยิ่งขึ้น โดยมาตรการช่วยเหลือของสหภาพยุโรป มีมูลค่าสูงถึง 500 พันล้านยูโร โดยเป็นเงินกว่า 240 ล้าน จากระบบสร้างเสถียรภาพให้กับสหภาพยุโรป (ESM - Europäischer Stabilitätsmechanismus) Euro-Rettungsschirm ที่สำหรับช่วยเหลือประเทศที่ประสบวิกฤติ Covid-19 และ 200 พันล้านยูโร ในรูปแบบเงินกู้ เพื่อช่วยเหลือบริษัทต่างๆ และอีก 100 พันล้านยูโร เพื่อนำไปช่วยเหลือโครงการ Kurzarbeit (ลดเวลาการทำงานหรือไม่ต้องมาทำงาน โดยได้รับเงินจากรัฐร้อยละ 60 ของเงินเดือน) นามว่า “Sure” อีกด้วย โดย รมว.คลังเยอรมนี นาย Scholz จึงพยายามที่จะไม่กล่าวถึง Corona Bonds อีกเพราะกลัวประเทศเนเธอร์แลนด์ ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย และกลุ่มบอลติก จะออกมาขยับแย้งมาตรการช่วยเหลืออื่นๆต่อไป อีกทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาชาตินิยมขวาจัด ออกมาต่อต้านยุโรปในประเทศอีกด้วย สิ่งเหล่านี้เอง เป็นเหตุผลหลักที่ทำให้รัฐบาลเยอรมัน ไม่ยอมเริ่มใช้ Corona Bonds แม้ว่า จะมีประสิทธิภาพกว่า ในการจัดการกับนักเก็งกำไรก็ตาม

Office of Commercial Affairs - Royal Thai Embassy
Petzowerstr. 1, 14109 Berlin, Germany
email - thaicom.berlin@t-online.de